

Muuramen kunnan perusopetuksen väkivallan, häirinnän ja syrjinnän vastainen toimintamalli

Opetukseen osallistuvalla on
oikeus turvalliseen
opiskeluympäristöön. (Pol 29 §)

1. Suunnitelmallisuus ja systemaattisuus

- Rehtori johtaa suunnitelmallisesti väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisia toimintoja.
- Jokaiseen koulun perustetaan tiimi tai nimetään vastuuhenkilö, joka koordinoi ja ylläpitää väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisia toimintoja omassa yksikössään. Vastuuhenkilö on jäsen yhteisöllisessä opiskeluhoitotyöryhmässä.
- Koulun lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisen toiminnan vastuuhenkilöt, tavoitteet, toimittavat ja arvioinnit.
- Koulun järjestysäännöt, toimintaohjeet, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaisen toiminnan käytänteet käydään läpi oppilaiden, huoltajien ja henkilöstön kanssa.
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjataan toimintaperiaatteet, miten hyväksyvää ja kunnioittavaa ilmapiiriä luodaan ja ylläpidetään.

2. Puuttuminen

- Koulun henkilöstö puuttuu aina näkemäänsä tai tietoon tulleeseen koulussa tapahtuvaan väkivaltaan, kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään sekä selvittää tilanteen osallisten kanssa.
- Henkilöstö keskustelee ensin kohteeksi joutuneen kanssa ja tämän jälkeen muiden osapuolten kanssa.
- Selvityksen lopuksi sovitaan ja kirjataan sähköiseen muistioon, kuinka jatkossa toimitaan.
- Henkilöstö tiedottaa huoltajia tapahtuneesta saman päivän aikana.
- Jos tilanteen epäillään täyttävän rikoksen tunnusmerkit, henkilöstö tekee tarvittaessa [lastensuojeluilmoituksen](#) tai [rikos-](#) ja [lastensuojeluilmoituksen](#) (lastensuojelulaki 25 §). Tuen tarve on hyvä selvittää pääsääntöisesti kaikkien osapuolten osalta. Tarvittaessa voi konsultoida [ankkuripoliisia](#), [lapsipetiteiden palvelutarpeen arviointia](#) tai [Keski-Suomen sovittelutoimistoa](#).
- Mikäli toiminta jatkuu, kutsutaan koolle huoltajat, oppilaat, vastuuhenkilöt ja muu tarvittava henkilöstö.
- Henkilöstö ilmoittaa koulumatkan aikana tapahtuneesta väkivallasta, kiusaamisesta, häirinnästä tai syrjinnästä huoltajille ja tarjoaa tarvittaessa tukea tilanteen selvittämiseksi.

3. Ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen

2. Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistava toimintakulttuuri

- Tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan osana hyvinvoinnin vuosikellon sisältöjä sekä kaikissa arjen tilanteissa.
- Henkilöstö tukee tietoisesti ryhmien ja vertaissuhteiden vuorovaikutusta, ryhmätyömielisiä sekä yksinäisyyden ehkäisyä.
- Koko kouluyhteisö edistää myönteistä vuorovaikutusta ja positiivisen palautteen antamista sekä rakentaa moninaisuutta arvostavaa toimintakulttuuria.
- Henkilöstö käsittelee aihetta opittuneilla sekä järjestää teemapäiviä ja -viikkoja yhdessä oppilaiden kanssa.
- Oppilailla on aktiivinen rooli yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia vahvistavassa toiminnassa sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän ehkäisyssä eri vastuutehtävien kautta.
- Henkilöstö rakentaa vuorovaikutteista ja luottamuksellista yhteistyötä huoltajien kanssa.
- Yhteisöllinen opiskeluhoitotyöryhmä edistää suunnitelmallisesti yhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.

4. Seurantavainne ja jälkikuti

- Henkilöstö seuraa tilannetta säännöllisesti riittävän kauan ja varmistaa oppilaan kokemuksen turvallisuudesta koulussa ja koulumatkoilla: Ensimmäisen kuukauden ajan vilkoittain, seuraavan kuukauden ajan joka toinen viikko ja sen jälkeen tarpeen mukaan.
- Seurannasta vastaa luokanopettaja, -valvoja tai vastuuhenkilö, ellei toisin sovi.
- Henkilöstö arvioi kaikkien osapuolten ja ryhmän tuen tarpeen. Yksilölliset ja yhteisölliset tukitoimet sovitaan tilannekohtaisesti opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisten kanssa.
- Henkilöstö ohjaa osapuolet tarpeen mukaan koulun ulkopuolisiin tukipalveluihin, kuten [Ankkuritointiin](#), [ML:n Selvitysjät-vetäisryhmä](#) tai [Perhekeskuksen tukipysäkki](#).
- Oppilaalle järjestetään tarvittaessa kasvatustukustei tai määrätään kurinpitotoimi oppilaan ikä, kehitystaso ja teon olosuhteet sekä seuraukset huomioon.
- Toimintaa arvioidaan ja kehitetään vuosittain tiedonkeruun perusteella, esim. Oppilas- ja koulutyytyväisyyskysely, Kouluterveyskysely, TEAviisari.

3. Turvallinen yhteisö

- Väkivaltaa ei hyväksytty missään muodossa. Koko kouluyhteisö puuttuu kaikkeen epäasialliseen käytökseen systemaattisesti.
- Kouluyhteisössä tarkastellaan kriittisesti yhteisön arvoja ja normeja sekä tarvittaessa muutetaan niitä siten, että jokainen yhteisön jäsen on hyväksytty ja arvostettu omana itsenään.
- Oppilaat ymmärtävät, mitä väkivalta, kiusaaminen, häirintä ja syrjintä tarkoittavat, osaavat puuttua tilanteisiin ja kertovat niistä henkilöstölle.
- Henkilöstö tunnistaa väkivallan, kiusaamisen, häirinnän tai syrjinnän kohteeksi joutuneen tunnusmerkkejä ja ottaa asian puheeksi oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Henkilöstö saa koulutusta toimintamallin sisällöistä.

